

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:46

av **Björn Söder och Sven-Olof Sällström (båda SD)**

Gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta gårdsförsäljning av lokalt producerade alkoholhaltiga drycker och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det har på senare tid blivit allt vanligare med lokala vinodlingar i Sverige. Det förekommer också småskalig tillverkning av andra malt- och spritdrycker i landet. En ny hantverkstradition håller på att etablera sig i landet sedan monopolet för tillverkning av alkoholhaltiga drycker avskaffades.

För att dessa verksamheter ska kunna växa till sig och främja landsbygdsturism, företagande och arbetstillfällen är det nödvändigt att det även i Sverige blir tillåtet med gårdsförsäljning av lokalt producerade alkoholhaltiga drycker. Ett delbetänkande om gårdsförsäljning från Utredningen om vissa alkoholfrågor (SOU 2010:98) slår fast att en modell för gårdsförsäljning med kombinationen upplevelsetjänst och försäljning bör kunna leda till fler arbetstillfällen och ytterligare förutsättningar att utveckla en levande landsbygd.

Det svenska monopolet

Idag är det statliga Systembolaget den enda aktör som får sälja alkohol via butik i Sverige. Detaljhandelsmonopolet används som motiv till att inte tillåta att lokala alkoholproducenter säljer sina produkter själva.

Tidigare regering aviserade att man inte skulle tillåta gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker. Man ansåg att det ur EU-rättslig synvinkel inte var förenligt att ha den typen av gårdsförsäljning tillsammans med Systembolaget.

På en förfrågan till EU-kommissionen om det finns några juridiska hinder inom EG-rätten mot att ha en reglerad gårdsförsäljning i ett land som Sverige, där alkoholförsäljningen i övrigt sker på Systembolaget, blev svaret dock nej.

EU:s konkurrenskommissionär som besvarade frågan för kommissionens räkning, menade att försäljning av lokalt producerade alkoholdrycker direkt till konsumenterna skulle vara ett undantag från Systembolagets ensamrätt. Med hänvisning till en dom i EU:s domstol konstaterade hon att ett sådant undantag inte skulle fordra att det statliga handelsmonopolet måste avskaffas.

Det finns således inget EU-juridiskt hinder för att tillåta gårdsförsäljning av lokalt producerade alkoholhaltiga drycker.

Det kan dessutom vara ett rimligt antagande att ett tillåtande av gårdsförsäljning istället skulle medföra en tryggare ställning för Systembolaget eftersom en småskalig försäljning, som idag har till synes olösbara EU-rättsliga problem att hanteras via Systembolaget, då kan bedrivas utan att riskera att Systembolagets monopol EU-rättsligt utmanas på grund av småproducenternas begränsade tillträde till marknaden.

I Finland infördes en ordning med gårdsförsäljning för vissa typiskt finländska alkoholdrycker i samband med att Finland år 1995 blev medlem i EU. Den finländska lagstiftningen på området har dock ifrågasatts av EU-kommissionen med hänvisning bland annat till att den hindrar den fria varuörligheten och att den gynnar inhemska produkter framför utländska sådana.

Utredningen som gjorts i Sverige har därför valt att titta på en annan modell än den finska. Detta kan möjliggöra försäljning av utländska drycker motsvarande de man själv tillverkar. Här bör Sverige välja samma väg som Finland och våga utmana EU. Begreppet gårdsförsäljning bör vara förbehållet försäljning på en gård på landet av egenproducerade alkoholdrycker.

Folkhälsoperspektivet

Folkhälsoargumentet är ofta något som används i motståndet mot att tillåta gårdsförsäljning då man påstår att privata vinstintressen skulle driva upp konsumtionen. I den utredning om gårdsförsäljning som gjorts har folkhälsoaspekten analyserats och ur rättslig synpunkt är den föreslagna försäljningsvolymen per tillverkare (1 500 liter) försumbar utifrån gällande rättspraxis. I detta fall kan man inte belägga att ett vinstintresse driver upp konsumtionen. Utredningen bedömer inte heller att försäljningsformen som sådan bidrar till ett skadligt dryckesbeteende.

Björn Söder (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)